

Opschrift

Vergadering van 14 september 2022

Nummer: 2022_MV_00481

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Emilie Peeters: Impact op Gent van Vlaamse beslissing om samenwerking met Unia te stoppen

Raadslid(-leden):

Emilie Peeters - Vooruit

Bevoegd: Astrid De Bruycker

Omschrijving van de vraag**Toelichting:**

Op 2 september besliste de Vlaamse Regering om het samenwerkingsakkoord met het Interfederaal Centrum voor Gelijke kansen en bestrijding van racisme en discriminatie (Unia) op te zeggen vanaf 2023.

In Gent werken we al lang nauw samen met Unia. Zo is er een samenwerkingsovereenkomst tussen de Stad en Unia

<https://ebesluitvorming.gentgrp.gent.be/do/decree/detail?id=390104&nav=search>. Unia neemt opdrachten op in het Gents actieplan antidiscriminatie en antiracisme en is er een lokaal meldpunt waar slachtoffers of getuigen van discriminatie dit kunnen melden en begeleiding krijgen. Medewerkers informeren je over je rechten en zoeken samen naar mogelijke oplossingen.

Vraag:

Welke impact zal de Vlaamse beslissing hebben op Gent?

- Hoe loopt de samenwerking tussen Unia en de stad vandaag? Welke samenwerkingen waren er nog gepland en kunnen die verder lopen?
- Welke impact zal deze beslissing hebben op Gentenaars die slachtoffer zijn van discriminatie en racisme en op Gent als stad?
- Is er reeds contact tussen de stad en dit Vlaamse Mensenrechteninstituut? Welke rol gaan zij lokaal kunnen spelen? Heeft u daar al zicht op?

Niet digitale bijlagen:

<https://ebesluitvorming.gentgrp.gent.be/do/decree/detail?id=390104&nav=search>

Antwoord

Het zal u niet verwonderen dat ik me ernstige zorgen maak over de terugtrekking van Vlaanderen uit het interfederaal kansencentrum Unia én de impact daarvan op onze stad waar we er alles aan doen om met discriminatie komaf te maken. Niets wijst er in deze fase op dat deze Vlaamse beslissing ons als stad, én al zeker niet de slachtoffers van discriminatie en racisme, ten goede zal komen. Slachtoffers zullen nog meer geconfronteerd worden met een versplinterd beleid wat betreft discriminatie, minder beschermd worden en geen juridische ondersteuning meer krijgen, zoals dat nu wel door Unia gebeurt.

We hebben al verschillende legislaturen een nauwe en goede samenwerking met Unia die zelfs officieel bekrachtigd is in een samenwerkingsovereenkomst. Zo

(1) ze geven vormingen ‘eerste hulp bij reageren op discriminatie en racisme’ aan Gentse organisaties,

(2) ze adviseren ons als stad in talloze strategische en individuele dossiers, zoals de praktijktesten op de huisvestings- en arbeidsmarkt en ons eigen intern HR beleid (meldpunt discriminatie),

(3) ze werken mee aan campagnes om de meldingsbereidheid te verhogen,

(4) ze zetelen in het vijfhoeksoverleg waar gevallen van haatmisdrijven besproken worden met de politie, én last but not least

(5) Unia heeft in Gent een lokaal meldpunt, met kantoor dat zich in onze administratie bevindt. Dat is een laagdrempelig meldpunt waar burgers terecht kunnen om klachten te melden en ook juridische begeleiding krijgen. Op die manier heeft Unia letterlijk lokaal een ‘gezicht’ voor slachtoffers. De medewerker van dat meldpunt stond ook met foto en uitleg in ons Stadsmagazine onlangs. Waar Unia dus een Gentse afdeling had, zal dit bij het toekomstige VMRI niet zo zijn en verliezen we dus hun fysieke aanwezigheid in onze stad. We hebben vanuit ons stedelijk beleid altijd een punt gemaakt om de meldingsbereidheid te verhogen én het zo duidelijk mogelijk te maken voor burgers waar ze terecht kunnen met klachten. Dat er een meldpunt fysiek dichtbij is voor Gentenaars was hierbij een meerwaarde. Dat dit wordt stopgezet, voelt dus bijzonder wrang. Het is momenteel onduidelijk hoe burgers nu opgevangen zullen worden.

Ook ondersteuning in andere dossiers dreigt er op maat van de Gentse noden niet langer te zijn. Zowel de lokale medewerkers, als bovenlokale medewerkers van Unia waarmee we samenwerken hebben een enorme expertise waarop we mogelijk dus niet meer kunnen bogen.

Voor Gent is het verlies van de expertise en aanwezigheid van Unia ook een stap terug in de tijd. Unia kwam destijds tot stand mét middelen van lokale besturen aan wie werd gevraagd hun lokale meldpunten op te heffen, en de financiën over te hevelen naar Vlaanderen. Dit juist om versnippering tegen te gaan en het duidelijk te maken voor de burger waar ze terecht kan. We zetten dus ons stedelijk lokaal meldpunt stop om Unia te financieren. En nu de Vlaamse regering uit Unia stapt zal ook Unia het lokaal meldpunt dat we hier hebben onder hun vlag niet kunnen verder zetten. Maar de middelen die we destijds aan Vlaanderen gaven, krijgen we natuurlijk niet terug. Het Vlaams Mensenrechteninstituut zal niet beschikken over een permanente lokale afdeling.

Het VMRI zal ook enkel bevoegd zijn om slachtoffers te helpen wanneer het gaat over de Vlaamse levensdomeinen, zoals onderwijs en huisvesting. Unia blijft op federaal niveau bevoegd voor politie, brandweer en justitie. Slachtoffers zijn nu al verward bij welke instellingen ze moeten aankloppen, Unia of het Federaal Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen of Mannen (waar men de discriminatiegrond gender en m/v/x opvolgt). Het spreekt voor zich dat als er nu nog een 3de instelling bij komt, het nog onoverzichtelijker zal worden.

Discriminatie op de arbeidsmarkt bijvoorbeeld is dan weer zowel een Vlaamse als federale bevoegdheid, dus naargelang het incident gaan hier ongetwijfeld discussies ontstaan bij welke overheid het slachtoffer moet gaan melden. Maar weet u: slachtoffers van discriminatie denken niet volgens de structuren van beleidsdomeinen en bevoegdheden. Die willen gewoon geholpen worden en niet van het kastje naar de muur gestuurd worden.

Het VMRI gaat dan ook nog eens enkel eerstelijnsbijstand bieden aan slachtoffers, én slachtoffers zullen zich zonder juridische ondersteuning zelf moeten gaan verdedigen in een geschillenkamer. Waar Unia vergaande juridische begeleiding kan bieden, en zichzelf ook burgerlijke partij kan stellen in dossiers, zal het slachtoffer het juridisch kluwen zelf moeten uitzoeken. Het zal dus eerder een ontmoedigend beleid zijn ten aanzien van slachtoffers, ipv het verhogen van meldingsbereidheid.

Ook voor de praktijktesten met juridisch gevolg, die we in Gent wél doen en in Vlaanderen niet, zal het onduidelijk worden hoe we juridisch gevolg gaan kunnen geven aan vastgestelde discriminatie. Unia heeft nl. de wettelijke mogelijkheid om zelf in rechte op te treden en zich burgerlijke partij te stellen. Als stad moeten we dus op zoek naar andere spelers die die rol voor ons kunnen overnemen.

Contact met het VMRI hebben we nog niet rechtstreeks, want dit wordt pas op 1 maart 2023 opgericht. Wel hebben we als stad input geleverd aan een bevraging die vanuit het Agentschap Binnenlands Bestuur werd uitgestuurd naar de lokale besturen. We hebben hierin deze bezorgdheden meegegeven. We hopen dus dat die bezorgdheden ook worden opgepikt.
